

Redovisning av myndighetens arbete med artificiell intelligens

Rapportering av regleringsbrevsuppdrag

2 juni 2025

Diarienummer: 2025-03796

Sammanfattning

Det interna arbetet med Artificiell intelligens

Som samordnande myndighet för digitalisering i offentlig sektor har Myndigheten för digital förvaltning (Digg) ett centralt ansvar för att skapa förutsättningar för rättssäker och effektiv AI-användning. Digg har sedan 2018 haft flera regeringsuppdrag för att främja AI, bland annat genom framtagande av vägledningar, utbildningar och verktyg såsom Förtroendemodellen. Digg har också publicerat riktlinjer för generativ AI i samarbete med Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) och bidragit till internationella samarbeten. Ledningsgruppen och ett antal enheter såsom analys, HR och juridik, har genomgått kompetenshöjande kurser inom AI för att öka förståelse och praktisk kunskap om hur teknologin kan användas för ökad effektivisering och kvalitetsäkring. Ett AI-team har etablerats med syfte att stötta kompetenshöjning och identifiera användningsområden för AI. AI-verktyg har använts bland annat för omvärldsbevakning, dokumentanalys och intern effektivisering.

AI – en del av Diggs bredare uppdrag

Digg har en central roll i att samordna och stödja den offentliga sektorns digitalisering, där AI ses som en viktig del av denna utveckling. Myndigheten verkar för att skapa gemensamma digitala förutsättningar såsom standarder, infrastruktur och datadelning, som är avgörande för att AI ska kunna användas rättssäkert och effektivt inom hela den offentliga förvaltningen. Diggs instruktion tydliggör dess uppdrag att stödja digitalisering i hela offentlig sektor, vilket inkluderar samverkan mellan myndigheter och stöd inom bland annat juridik, interoperabilitet och datadriven innovation. Tillgång till data är en viktig utgångspunkt och utgör en drivkraft för AI. Offentlig förvaltnings förmåga att möta vår tids stora utmaningar avseende brottsbekämpning, klimatförändringar, pandemier, energiförsörjning och bättre medborgarservice kan endast säkerställas med hjälp av data som kan delas inom och med förvaltningen. AI-arbetet på Digg sker därför i linje med detta bredare digitaliseringsuppdrag och fokuserar på att skapa förutsättningar för andra aktörer.

Framtidsinriktning 2025–2027

Framöver kommer Digg att verka för att stärka sin egna och andras förmåga att använda AI. Vi kommer fortsätta arbetet med att identifiera och säkerställa tillgång till den kompetens som behövs för att nyttja AI på ett säkert, nyttskapande och hållbart sätt. Vi vill fokusera på att utveckla Ena – Sveriges digitala infrastruktur, för att på olika sätt underlätta offentlig sektors användning av AI och data. Just kopplingen mellan god datahantering och AI kommer växa i betydelse framöver, särskilt för små och medelstora offentliga aktörer som vill nyttja de myndighetsgemensamma lösningar för datalagring och beräkningskraft som AI-kommissionen med flera föreslagit.

Det finns redan nu ett stort behov av vägledning om bland annat AI-förordningen, men även kopplat till tillämpningen av befintliga regler om exempelvis allmänna handlingar och sekretess. Det är också viktigt att alla myndigheter arbetar med att höja kompetensen hos personal som kommer att arbeta med drift eller användning av AI-system enligt bestämmelserna om AI-kunnighet som finns i artikel 4 i AI-förordningen. En gemensam satsning på kompetenshöjning är därför önskvärd,

vilket borde ske inom ramen för Diggs uppgift att ge vägledning till den offentliga förvaltningen i juridiska frågor inom ramen för den förvaltningsgemensamma digitaliseringen.

Myndigheten kommer arbeta proaktivt med förberedelser för nya eventuella uppdrag kopplade till AI-förordningen, inklusive tillsyns- och främjandeansvar. Fortsatt samverkan med IMY, Post- och telestyrelsen (PTS) och andra berörda aktörer blir avgörande för att säkerställa juridisk vägledning och informationssäkerhet. Ett fortsatt arbete med kompetensförsörjning, AI-policy, nationell och internationell samverkan och juridiskt stöd är prioriterat.

Innehållsförteckning

1	Uppdraget.....	5
2	Redovisning av Diggs arbete med AI.....	5
2.1	Insatser för att stärka den egna förmågan.....	5
2.1.1	Planering 2025–2027.....	7
2.2	Insatser för att stärka den förvaltningsgemensamma förmågan	8
2.2.1	Planering 2025–2027.....	9
3	Data – en förutsättning för AI.....	9
3.1	Planering 2025–2027	11
4	Samverkan med andra myndigheter och aktörer.....	11
5	Utmaningar och uppföljning	12
5.1	Analys och uppföljning av myndigheters arbete med data och AI.....	13

1 Uppdraget

Digg har tillsammans med 24 andra myndigheter fått i uppdrag att redovisa de insatser som har genomförts, eller kommer att genomföras mellan 2025 - 2027, i syfte att utveckla sin användning av artificiell intelligens (AI). I redovisningen ska ingå en beskrivning av de kompetenshöjande insatser som myndigheten har genomfört och avser att genomföra, samt hur den har förändrat och avser att förändra sina arbetssätt, till följd av användningen av AI. Myndigheten ska även beskriva hur den har samverkat och avser att samverka med andra myndigheter vid utvecklingen och användningen av AI, samt redovisa sin bedömning av om ytterligare samverkan med andra myndigheter kan leda till positiva effekter för myndighetens verksamhet och, om så bedöms vara fallet, beskriva förutsättningarna för en sådan samverkan. När det bedöms relevant ska myndigheten vidare redovisa en analys av riskerna förknippade med myndighetens AI-insatser, utifrån ett etiskt, rättsligt och säkerhetsmässigt perspektiv, samt insatsernas kostnadseffektivitet. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet senast den 2 juni 2025.

Syftet är att ge regeringen en bättre bild av hur myndigheter både använder AI i dagsläget och hur man planerar för användningen i framtiden. Att presentera ett sådant brett uppdrag till flera myndigheter är en del av regeringens kraftsamling inom digitaliseringspolitiken, med syfte att säkerställa Sveriges roll som ledande forskningsnation, ambitiös välfärdsnation och avancerad industrination. Samarbeten mellan myndigheter kring utveckling och användning av AI kan även leda till betydande effektiviseringar. Det är en förutsättning för att kunna dra nytta av möjligheterna och samtidigt hantera riskerna med tekniken.

2 Redovisning av Diggs arbete med AI

Digg har ansvar för att stödja den offentliga förvaltningens digitalisering, vilket inkluderar AI. Med den uppmärksamhet och vikt som ges till AI, samt för att skapa förutsättningar för den offentliga förvaltningens och samhällets digitalisering, har Digg ansett det nödvändigt att tydliggöra och stärka dess inriktning, ambition, kompetens och förmåga inom AI-området.

2.1 Insatser för att stärka den egna förmågan

Medarbetare på Digg har gått utbildningar för att stärka sin kompetens, främst inom generativ AI-användning. Som exempel kan nämnas:

- Analysenheten har genomgått kursen AI – samhällsplanering och samhällsanalys med ChatGPT och öppna data. Utbildningen handlar om hur du kan använda generativ AI för att göra djupgående samhällsanalys och samhällsplanering utifrån öppna datakällor och statistik.
- Juridikenheten har genomgått en utbildning med en extern konsult om grunderna i AI samt användning av generativ AI som ett arbetsverktyg. Enheten fungerade även som testgrupp inför lanseringen av en AI-assistent hos en rättsdatabas som myndigheten abonnerar på. Juridikenheten har även genomfört en utbildning om AI-förordningen, genomförd med intern kompetens.

- Diggs HR-enhet har genomfört kursen AI för HR och bjudit in andra inom myndighetsnätverket att också medverka. Kursen fokuserar på grundläggande kunskaper om generativ AI och prompting med fokus på aktuella utmaningar och möjligheter inom HR-området såsom möjlighet att reducera administrativa uppgifter och införa automatiserade processer.
- Diggs ledningsgrupp har vid ett flertal tillfällen utvecklat sig inom AI-området. Bland annat inom ramen för arbetet med att ta fram en målbild mot 2030. Vidare har ledningsgruppen haft en utvecklingsinsats med en extern konsult som både utbildade ledningsgruppen i grunderna i AI samt användning av generativ AI som ett arbetsverktyg.
- Diggs utvecklare har experimenterat och lärt sig att använda stora språkmodeller via interna hackatons.

På en mer övergripande nivå har ett antal webinarier och Digg Forum-sändningar genomförts som på senare tid haft ett AI-tema. Dessa finns tillgängliga för allmänheten via Digg Play¹ och Diggs medarbetare uppmuntras ta del av dessa. Områden som hanterats på dessa webinarier inkluderar ansvarsfull AI utifrån Förtröendemodellen, automatiskt beslutsfattande och AI inom socialtjänsten, AI för offentlig förvaltning, riktlinjer för användning av generativ AI samt förberedelser inför AI förordningen. Användningen och den eventuella nyttan kommer sammanställas och bli till underlag för vidare åtgärder för att göra AI-verktyg tillgängliga för medarbetare på myndigheten utifrån roll, nytta och behov. Verktügen får inte användas på data som skyddas av sekretess eller innehåller känsliga personuppgifter men har hittills använts för att bland annat:

- Utföra kvantitativ analys och sammanfattning av stora mängder information till exempel SOU:er och andra officiella dokument
- Ställa frågor till kod- och systemdokumentation
- Bearbeta egna material och datasamlingar

Utöver detta har generativ AI:s nytta för omvärldsbevakning utforskats genom användningen av tjänster såsom InfoDesks omvärldsbevakningsverktyg. Det pågår även en utvärdering av andra liknande verktyg som kan generera sammanfattningar av stora mediaflöden och även visualisera trender utveckling över tid.

Digg har etablerat ett AI-team med medarbetare från olika avdelningar och som svarar till avdelningen för samordning och datadelning. En av teamets uppgifter är att verka för att öka alla medarbetares kunskap och förståelse för AI och hur det kan användas i det löpande arbetet. Detta inkluderar att:

- Identifiera verksamhetsområden där AI-användning har en tydlig nyttoeffekt
- Identifiera kompetenshöjande insatser och utbildningar som är relevanta för Diggs verksamhetsområden och behov

¹ [Arkiv Digg play | Digg](#)

- Säkerställa att Digg har en AI-policy på plats som vägleder medarbetarnas utforskning och användning av diverse AI-verktyg och som tydliggör hur anskaffning av dessa verktyg sker.

2.1.1 Planering 2025–2027

Under de kommande åren kommer Digg fortsätta stärka den egna förmågan ytterligare genom interna utbildningsinsatser och kompetenshöjande aktiviteter. AI-funktionalitet kommer i allt högre grad vara integrerade i andra systemlösningar såsom ärendehanteringssystem, chatt-botar och analysverktyg vilket betyder att även kompetens om upphandling av dessa AI-integrerade systemstöd kommer ges ökad uppmärksamhet.

I Diggs nyligen antagna kompetensförsörjningsstrategi för 2025–2027 ingår det att medarbetare ska kunna använda data och AI smartare för att förbättra och utveckla vår verksamhet. Detta är en del i strategin för att bibehålla och utveckla befintliga medarbetare vilket i förlängningen stärker myndighetens attraktionskraft. Exempelvis kommer vi att ingå i en pilot tillsammans med Försäkringskassan (som vår driftsleverantör) i ett arbete med att ta fram en onprem AI med lösningar för utvecklare och it-specialister.

Digg kommer löpande arbeta med förberedelser inför utnämningen av behöriga myndigheter i enlighet med AI-förordningen. Denna förberedelse tar även hänsyn till en eventuell sammanslagning med PTS. Digg kommer till exempel att fortsätta medverka i den expertgrupp som leds av den holländska myndigheten för digital infrastruktur (RDI) och med stöd från den Europeiska kommissionen och Unesco där även PTS ingår tillsammans med över 30 myndigheter från EU:s medlemsländer.² Nätverket "European Working Group of Competent Authorities on Artificial Intelligence" syftar till att påskynda och sätta upp korrekt övervakning av AI-system i enlighet med den kommande AI-förordningen och annan relevant lagstiftning.

Utifrån identifierade behov kommer särskild AI-kompetens utvecklas och/eller anskaffas via rekrytering. Användningen av AI-verktyg kommer utvärderas och skalas internt utifrån kostnads-nyttoanalyser. Digg kommer även att fortsätta bygga på tidigare insikter om behov av myndighetsgemensamma lösningar och verktyg för hela den offentliga sektorn vilket vi anser är en naturlig del av Ena och färdplanen mot 2030. Exempel på områden är vidareutvecklingen av Förtroendemodellen, identifiering och utveckling av AI-infrastruktursartefakter och utredning av långsiktig förvaltning och livscykelhantering av sådana AI-baserade artefakter som utvecklats inom Ena-samarbetet eller, vid behov och genomförd nyttoanalys, utanför samarbetet. Realisering av Ena:s färdplan mot 2030 inkluderar även att under denna period etablera ett AI-center som samlar AI-resurser och kompetenser och ökar den förvaltningsgemensamma förmågan.³

² [Supervising AI by Competent Authorities - European Commission](#)

³ [Förslag till långsiktig utveckling och förvaltning av Ena - Slutredovisning](#) s. 33

2.2 Insatser för att stärka den förvaltningsgemensamma förmågan

Som nämndes ovan har Digg ett ansvar att även se till den förvaltningsgemensamma AI-förmågan och att bidra till en säker, laglig, etisk och hållbar användning av AI inom offentlig förvaltning. Denna del fokuserar mer på insatser som gjorts och planerats för detta ändamål och i samverkan med andra myndigheter.

- Digg har medverkat med en expert både i AI-kommissionens arbete med färdplan för Sverige⁴ samt i utredningen om Trygg och tillförlitlig användning av AI⁵.
- Digg har haft en rådgivande roll till regeringskansliet bl.a. under förhandlingen av AI-förordningen i samband med Sverige EU-ordförandeskap.
- Digg har tagit fram och genomfört en utbildning som riktar sig till jurister inom offentlig sektor om AI-förordningen och användning av AI, med stöd i de riktlinjer för generativ AI som tagits fram med IMY. Fler utbildningstillfällen är inbokade under 2025.
- Digg har fortsatt att arbeta med Förtroendemodellen, ett självskattningsverktyg för ansvarsfull utveckling av AI och ett resultat av tidigare AI-uppdrag med Arbetsförmedlingen, Skatteverket och Bolagsverket. Vidareutveckling av modellen har delvis skett i samarbete med ett studentteam samt inom ramen för projektet Nordic DigiGovLab⁶ som finansieras av Nordiska Ministerrådet och inkluderar digitaliseringsmyndigheterna från Norge och Finland. Utvecklingen ska leda till en uppgraderad svensk förtroendemodell samt kod och underlag som ska kunna användas och sättas upp av övriga nordiska länder. Inom projektet utvecklas även en AI-driven tjänst för livshändelsen död och arv samt att en guide för människocentrerad design av offentliga tjänster tas fram som tar hänsyn till utvecklingen av just AI-drivna tjänster.
- Digg har under året fördjupat samarbetet med svenska Unescorådet kring bland annat etisk AI. I linje med våra egna rekommendationer i riktlinjerna för generativ AI, främjar Digg ramverket för etisk AI och de verktyg som Unesco utvecklat för detta.⁷ Digg kommer även genomföra workshops med PTS och Unescos etiska AI team gällande AI-incidenter och AI-tillsyn under hösten 2025. Samarbetet är ett exempel på hur Digg och PTS samordnar sina aktiviteter kring AI inför utnämmandet av behöriga myndigheter och en eventuell sammanslagning.
- I partnerskap med RISE ämnar teamet ge rekommendationer för samordning av den offentliga sektorn i förhållande till EU:s regulatoriska sandlådor och bidra till riktlinjer för hur EU:s regelverkssandlådor kan organiseras i ett svenskt sammanhang. I detta projekt (Forsa) bidrar Digg aktivt till en genomförbarhetsstudie som utforskar regulatoriska sandlådor, enligt EU:s definition, som ett nytt policyinstrument för offentlig förvaltning för

⁴ SOU 2025:12

⁵ Kommittédirektiv 2024:83

⁶ [Nordic DigiGov Lab | Digg](#)

⁷ [Använd generativ AI på ett etiskt sätt | Digg](#)

att främja innovation. Syftet är att bidra till Sveriges förmåga att etablera minst en regulatorisk sandlåda till 2026. Projektet finansieras av Vinnova⁸.

Utöver ovan medverkar flera medarbetare och chefer i konferenser och liknande forum för erfarenhetsutbyte, omvärldsbevakning och lärande och för att sprida kunskap om AI-förordningen samt riktlinjerna för generativ AI.

2.2.1 Planering 2025–2027

Digg upplever en växande efterfrågan på stöd från andra myndigheter (särskilt från mindre myndigheter och kommuner) och ser ett fortsatt behov av att kunna erbjuda utbildning, riktlinjer och stöd inom Diggs kompetensområden såsom till exempel juridisk vägledning. Utifrån initiala reaktioner på riktlinjerna för generativ AI ser vi även ett växande behov av stöd inom arbetsrätts- och upphovsrättsfrågor och offentlig upphandling.

Digg fortsätter den löpande uppdateringen av riktlinjerna för generativ AI utifrån en gemensam tids- och arbetsplan tillsammans med IMY för 2025. Riktlinjerna kommer behöva uppdateras även därefter som ett resultat av eventuella förändringar i nationell eller europeisk lagstiftning. I takt med att fler använder, utvecklar eller upphandlar AI-lösningar kommer behovet av att uppdatera och utveckla riktlinjerna växa och nya områden kommer adderas såsom till exempel hållbarhetsdeklarationer av AI-lösningar och användning ur ett klimatperspektiv. Vi anser att EU:s fokus på digital suveränitet även kommer skapa ett ökat behov av stöd i upphandlingsfrågor.

Den föreslagna sammanslagningen av Digg och PTS och som vid ett beslut om genomförande förväntas gälla från den 1 januari 2027 innebär att samordning och samverkan med PTS kommer att fortlöpa under hela perioden fram till sammanslagningen. I denna inkluderas även AI-relaterade områden såsom kompetensbehov, juridiskt stöd, it-system och upphandling m.m.

Diggs arbete med myndighetsgemensamma lösningar går även utanför de nationella gränserna. Under året kommer samverkan med norska Digitaliseringsdirektoratet (DigDir) och finska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (DVV) att fortsätta inom ramen för det tidigare nämnda projektet Nordic DigiGovLab. Vi arbetar för att utöka vår samverkan till att inkludera Danmark och Island och eventuellt de baltiska länderna också under perioden fram till 2027.

3 Data – en förutsättning för AI

För att AI ska kunna användas brett, effektivt och rättssäkert i offentlig sektor krävs även en gemensam grund av tillgänglig och användbara data samt en interoperabel digital infrastruktur. Tillgång till data utgör en drivkraft för utvecklingen inom viktiga samhällsområden såsom bland annat hälsa, civilt försvar och förenklat företagande. Offentlig förvaltnings förmåga att möta vår tids stora utmaningar avseende brottsbekämpning, klimatförändringar, pandemier, energiförsörjning

⁸ [FORSA - förstudie om regulatoriska sandlådors roll för AI-baserad innovation | Vinnova](#)

och bättre medborgarservice kan endast säkerställas med hjälp av data som kan delas inom och med förvaltningen.

Inom ramen för sin analysuppgift kan Digg konstatera att många myndigheter har utmaningar kopplat till datahantering och datadelning.⁹ Här spelar Digg en avgörande roll genom sitt uppdrag att samordna digitaliseringen, främja datadelning och stödja införandet av gemensamma standarder och lösningar. Utan dessa grundläggande byggstenar riskerar AI-initiativ att förbli isolerade pilotprojekt snarare än skalbara och tillförlitliga lösningar som kommer hela samhället till del. Digg arbetar även aktivt för att stärka offentliga aktörers kompetens inom AI och datadriven utveckling. Ny reglering både i och med förordningen om ett interoperabelt Europa¹⁰ och förväntad nationell reglering enligt förslag från Interoperabilitetsutredningen¹¹ innebär att kunskapshöjande aktiviteter kring interoperabilitet och datadelning är centralt även för att kunna skala de AI-lösningar som är under utveckling inom offentlig förvaltning.

Ena bygger på idén om att staten behöver och ska tillhandahålla vissa grundläggande lösningar som tillgodoser de behov som är gemensamma för offentliga aktörer i deras datadelning och digitalisering. När staten tillgodoser dessa behov innebär det att offentliga aktörer sparar tid och pengar som annars läggs på att utveckla egna lösningar, där kostnader för samma lösning tas flera gånger av skattemedel.

Digg genomför och har genomfört följande främjandeaktiviteter inom dataområdet i syfte att öka datadelningen:

Utbildningar

- Dataambassadörsprogram¹²
- Datafyren¹³

Vägledningar

- Vägledning för att tillgängliggöra information och för aggregering och ackumulering av data¹⁴
- Rekommendation om öppna licenser och immaterialrätt¹⁵
- Rekommendationer för upphandling av data¹⁶
- Öka mängden av användbara data från den offentliga förvaltningen¹⁷

⁹ Uppföljning av statliga myndigheters digitalisering 2023 | Digg

¹⁰ [L_202400903SV.000101.fmx.xml](#)

¹¹ SOU 2023:96 En reform för datadelning

¹² [Dataambassadörsprogrammet - ett operativt stöd för offentliga aktörer som vill dela data](#) | Digg

¹³ [Datafyren - Sveriges Dataportal](#)

¹⁴ [Vägledning för att tillgängliggöra information](#) | Digg

¹⁵ [Rekommendation om öppna licenser och immaterialrätt](#) | Digg

¹⁶ [Rekommendationer för upphandling av data](#) | Digg

¹⁷ [Öppna och delade data](#) | Digg

3.1 Planering 2025–2027

Fortsatt främjandearbete behövs för att fortsätta öka tillgången till, och användbarheten av, data och API:er från den offentliga förvaltningen. Främjandet kan anpassas och styras i den riktning som ger mest nytta för de områden som prioriteras, till exempel AI. Med en förstärkt finansiering skulle arbetet kunna skalas upp och skapa nytta snabbare.

Ena bygger på idén om att staten behöver och ska tillhandahålla vissa grundläggande lösningar som tillgodoser de behov som är gemensamma för offentliga aktörer i deras datadelning och digitalisering. När staten tillgodoser dessa behov innebär det att offentliga aktörer sparar tid och pengar som annars läggs på att utveckla egna lösningar, där kostnader för samma lösning tas flera gånger av skattemedel.

Enas prioriteringar framåt med kopplingar mellan den nationella digitala infrastrukturen och AI inkluderar etableringen och livscykelhantering av ett kompetens- och resurscenter för att återanvända kunskap om AI-system och för att dela och samla AI-expertis och kompetens. Digg ämnar även etablera och livscykelhantera regulatorisk sandlådeverksamhet inom Data och AI.¹⁸

4 Samverkan med andra myndigheter och aktörer

Digg har som instruktionsenlig uppgift att samordna och stödja den förvaltningsgemensamma digitaliseringen och ska därutöver samverka med den offentliga förvaltningen och enskilda samt stödja samverkan inom den offentliga förvaltningen.¹⁹ Det handlar om att ena myndigheter kring gemensamma lösningar och att skapa strukturer där fler kan dela data, arbeta smartare och dra nytta av digitalisering, inklusive AI.

Digg har i inom ramen för olika regeringsuppdragen kring AI samverkat med bland annat följande myndigheter och aktörer²⁰:

- Arbetsförmedlingen
- Bolagsverket
- Skatteverket
- Lantmäteriet
- Socialstyrelsen
- eHälsomyndigheten
- Sveriges kommuner och regioner (SKR)
- IMY

¹⁸ AI och data har etablerats och verksamhet bedrivs | Digg

¹⁹ Se 1 och 10 §§ förordningen (2018:1486) med instruktion för Myndigheten för digital förvaltning

²⁰ En sammanställning av genomförda regeringsuppdrag som fokuserat på offentliga Sveriges AI-förmåga och de myndigheter som Digg samverkat med inom ramen för dessa redovisas för i Annex 1.

Digg har även på olika sätt samverkat och fört dialoger med följande aktörer gällande offentlig förvaltnings förmåga att nyttja AI samt kring AI-förordningen och regulatoriska sandlådor:

- AI Sweden
- RISE
- eSam
- PTS

Digg har därutöver pågående samarbete med bland annat Unesco, den norska och finska digitaliseringsmyndigheten (DigDir och DVV) inom ramen för pågående projekt som beskrivits ovan. Vi kommer i enlighet med vår instruktion att fortsätta söka och främja samverkan med myndigheter och andra aktörer där vi ser en tydlig nytta att arbeta tillsammans kring nya områden med bäring på offentlig förvaltnings förmåga att använda AI.

5 Utmaningar och uppföljning

Digg kommer att göra generativa AI-verktyg tillgängliga för fler medarbetare framöver.

Upphandlingsrelaterade utmaningar kommer att växa i takt med detta och vi bedömer idag att vi i hög utsträckning tar hänsyn till etiska, rättsliga och säkerhetsmässiga perspektiv vid upphandling. Samtidigt kommer utmaningen att bibehålla höga nivåer på dessa perspektiv att växa i takt med att flera olika verktyg identifieras och tillgängliggörs för fler medarbetare och flera olika uppgifter. I de riktlinjer för generativ AI som Digg tagit fram tillsammans med IMY framgår de utmaningar som identifierats på en övergripande nivå gällande etik, juridik och säkerhet. I takt med att AI-användningen ökar inom offentlig förvaltning kommer efterfrågan på såväl ökad bredd som ökat djup på dessa riktlinjer att efterfrågas. En gemensam satsning på kompetenshöjning är därför önskvärd, vilket borde ske inom ramen för Diggs uppgift att ge vägledning till den offentliga förvaltningen i juridiska frågor inom ramen för den förvaltningsgemensamma digitaliseringen²¹.

Digg ser det som angeläget att Sverige kan ta tillvara på de möjligheter som EU-rätten ger i regleringen av tillgängliggörande av data vilket idag utgör en betydande utmaning.²² För detta krävs styrning från regeringen som syftar till att möjliggöra att den offentliga sektorn kan tillgängliggöra data på ett proaktivt sätt. Att enbart reglera att myndigheter kan eller får tillgängliggöra data för vidareutnyttjande, så som läget är idag, är enligt Diggs uppfattning inte tillräckligt.

Digg bedömer att myndigheter behöver öka sin generella kompetens kring användningen av data för att fatta beslut baserat på olika former av dataanalys (deskriptiv, prediktiv och preskriptiv dataanalys). En för låg kompetensnivå kan utgöra en utmaning i samband med bedömningen av hur och när det är lämpligt att använda AI i myndighetens arbete.

²¹ Se 6 § p 6 förordningen (2018:1486) med instruktion för Myndigheten för digital förvaltning

²² EU:s ambition är att offentlig sektors data ska kunna komma till nytta utanför den offentliga sektorn, och kunna användas bland annat i produkter, tjänster, innovation och artificiell intelligens. Detta regleras i lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data.

5.1 Analys och uppföljning av myndigheters arbete med data och AI

Digg har i uppgift att bistå regeringen med underlag för utvecklingen av digitaliseringen av den offentliga förvaltningen. Digg ska också följa och analysera utvecklingen inom området. Nuvarande analys och utvärdering av hur digitaliseringen utvecklas inom offentlig förvaltning bygger bland annat på en webbaserad enkätundersökning som årligen skickats till statliga förvaltningsmyndigheter sedan 2020. Resultatet av undersökningen presenteras med utgångspunkt i fyra index med som vi bedömer som centrala för statliga myndigheters digitalisering. Indexen berör Diggs instruktionsenliga uppgifter och ansvarsområden, digital mognad, samverkan och användning av digitala tekniker. Teknologindexet handlar just om användning och test av så kallade nya teknologier såsom till exempel AI, blockkedjor, RPA, automatiserad handläggning och automatiserade beslut. Årets rapport inkluderar analys av tillfrågade myndigheters AI-användning.

Annex 1 - Diggs tidigare uppdrag

Digg har haft en aktiv roll i främjandet av ökad AI-användning inom offentlig förvaltning sedan myndigheten skapades 2018. Vårt uppdrag att undersöka, analysera och främja har inriktats på att skapa förutsättningar för andra offentliga aktörer att använda AI. Diggs kompetens inom exempelvis data, interoperabilitet, analys och juridik har använts i samverkan med andra myndigheter vilket har resulterat i ett antal rekommendationer under de senaste fem åren för policybeslut kring att öka svensk offentlig förvaltnings förmåga att använda och skala AI-lösningar. Detta arbete har prioriterats framför utveckling av den egna interna AI-förmågan även om steg har tagits under senare tid för att även öka den egna AI-kompetensen, förmågan och användningen av AI.

Diggs aktuella arbete med AI finns att tillgå via websidan www.digg.se/ai

Främja den offentliga förvaltningens förmåga att använda AI (2020)

Digg fick 2019 i uppdrag att öka den offentliga förvaltningens förmåga att tillgängliggöra öppna data, bedriva öppen och datadriven innovation samt använda artificiell intelligens (I2019/01416/DF och I2019/01020/DF (delvis)).²³ Ett fullständigt införande av befintlig AI-teknik i svensk offentlig förvaltning beräknades 2019 ha en årlig ekonomisk potential på cirka 140 miljarder kronor, motsvarande 6 % av de offentliga utgifterna. Detta kan ses som en möjlig lösning på framtida utmaningar, bland annat det stora rekryteringsbehovet i välfärden och det då beräknade finansieringsgapet på 90 miljarder kronor från 2026.

Testa ny teknik för automatisering inom offentlig förvaltning (2020)

Lantmäteriet och Digg genomförde tillsammans ett regeringsuppdrag (I2019/03237/DF) för att testa ny teknik, särskilt AI och blockkedjor, för automatisering inom offentlig förvaltning.²⁴ Syftet var att undersöka hur digital teknik kan effektivisera verksamheten utan att tumma på rättssäkerhet, kvalitet eller transparens. Uppdraget resulterade i en förtroendemodell som syftade till att bidra till en trygg och transparent användning av AI vid automatiserade beslut. Modellen byggde på tydlighet kring hur systemen fungerar, öppenhet om beslutens grund och spårbarhet i systemens versioner och åtgärder. Denna modell vidareutvecklades under nästa uppdrag.

Uppdrag att främja offentlig förvaltnings förmåga att använda artificiell intelligens (2022)

I juni 2021 fick DIGG ett gemensamt uppdrag (I2021/01825) tillsammans med Arbetsförmedlingen, Bolagsverket och Skatteverket.²⁵ Nyttan av AI-användningen inom offentlig förvaltning ansågs begränsas av bristande samordning och stöd, särskilt för mindre aktörer inom offentlig sektor. Uppdraget visade att det fanns stora behov av en gemensam AI-infrastruktur, vägledning och stöd.

²³ [Främja den offentliga förvaltningens förmåga att använda AI](#)

²⁴ [Testa ny teknik för automatisering inom offentlig förvaltning](#)

²⁵ [Slutrapport: Uppdrag att främja offentlig förvaltnings förmåga att använda artificiell intelligens](#)

Uppdraget kopplade även samman Sveriges digitala infrastruktur Ena med behovet av myndighetsgemensamma lösningar och AI-komponenter.

Uppdrag att stödja kommuners användning av artificiell intelligens inom socialtjänsten (2023)

I ett gemensamt uppdrag samlade Digg, E-hälsomyndigheten, Socialstyrelsen och SKR kunskap för att främja förståelsen och användningen av AI inom socialtjänsten.²⁶ Bakgrunden är att socialtjänsten står inför utmaningar som personalbrist och ekonomisk press, vilket lett till ett växande intresse för AI-lösningar i kommunerna. De flesta AI-initiativ i socialtjänsten konstaterades fortfarande vara i en utforskande fas, och det saknades utvärderingar som kunde visa på kostnadseffektivitet eller långsiktiga effekter.

De vanligast förekommande testområdena för AI-användning konstaterades vara:

- förbättra schemalägningsprocesser
- hitta information i komplexa regelverk
- förutse framtida vårdbehov
- minska fallolyckor inom äldreomsorgen

Riktlinjer för generativ AI inom offentlig förvaltning (2025)

Digg och IMY har tagit fram riktlinjer för hur offentlig förvaltning kan använda generativ AI på ett ansvarsfullt sätt.²⁷ Syftet är att ge stöd till myndigheter, kommuner och regioner, särskilt de som är i början av sin AI-resa, för att främja trygghet och laglig användning av tekniken.

Riktlinjerna syftar till att öka och underlätta användningen av generativ AI inom offentlig sektor samtidigt som användningen följer lagar som GDPR och EU-direktiv. Riktlinjerna ger metodstöd till såväl ledning och medarbetare inom offentlig förvaltning.

I riktlinjerna har anskaffning och användning av existerande AI-system prioriterats snarare än egen utveckling eller justering av modeller byggda med öppen källkod. Riktlinjerna tar upp följande områden:

- Dataskydd och personuppgiftsbehandling (GDPR)
- Arbetsrätt
- Anskaffning
- Informationssäkerhet
- Upphovsrätt
- Etik

²⁶ Uppdrag att stödja kommuners användning av artificiell intelligens inom socialtjänsten

²⁷ <https://www.digg.se/ai-for-offentlig-forvaltning/riktlinjer-for-generativ-ai>